

GAZETA LWOWSKA.

W Piątek

N^{ro}. 114.

6. Października 1826.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

— Z Wiednia d. 27. Września. —

Jego Cesarska Mość najwyższem Swoim postanowieniem z d. 8. Września raczył Intendentowi solnemu i Sędziemu obwodowemu górnicznemu w Samborze w Galicyi, Mateuszowi Mauthnerowi, nadać tytuł C. K. Radcy górniczego z uwolnieniem od tacy.

— Z Węgier. —

Gazeta Preszburgska z d. 22. Września donosi co następuje:

Obrady seymowe nad Poselstwem ułożonem na najwyższą Rezolucyę pod d. 23. z. m. w uprzednich Posiedzeniach Cyrkularnych, poczęły się na 146tém, wd. 19. t. m., iedynie Stanowem, a że takowe Poselstwo rozmaite obejmowało przedmioty, które N. Panu przełożone być powinny iako prośby, życzenia i przełożenia, mianowicie: iakim sposobem tak uregulowanie stosunków pieniężnych między prywatnymi, iakoteż wypracowanie dzieł handlowych, kontrybucyjnych i urbaryjalno-deputacyjnych ma być pod narady wzięte, przeto ieszcze w dniu następnym na Posiedzeniu 147mém w obiedwóch Izbach odbywały się w tęg mierze narady, i takowe zostały ukończone. Poselstwo przyięto z niektórymi odmianami, i zaraz ie odesłano do Izby Magnatów, które dzisiay przewożano JW. *Judex curiae* Hrabia Brunswick, i tu oddano ie Dyktaturze. Równocześnie z tęg Poselstwem wniesiono na narady ieszcze drugie, o którym mówiono na Posiedzeniach Cyrkularnych, a dotyczące się naytąskawszey Rezolucyi N. Pana w d. 30. z. m. Seymowi daney, względnie najwyższego reskryptu Neogradzkieniu Komitatuwy udzielonego, i takowe równie odesłano Izbie Magnatów, która takowe Dyktaturze oddała.

Wczoray d. 21. rano o godzinie gtęy powrócił Jego Cesarszewiczowska Mość Arcyxiążę Palatyn z Wiednia, i przydyował na 148mém Posiedzeniu, na którym wyżęz namienione Poselstwa były wniesione.

— Z Czech. —

Zamek Bürglitz, położony w obwodzie Raconickim, spalił się d. 18. Sierpnia 1826.

(G. Wied.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ameryka Hiszpańska.

Z Nowego Yorku piszą pod d. 18. Sierpnia: W Mobile wybuchła niestety! żółta gorączka. Wszyscy, co tylko mogli, opuścili miasto.

Kommodor Porter przesłał zrzeczenie się stopnia Kommodora w służbie Ziednoczonych Stanów. Człowiek ten iako Naczelný Wódz Meksykańskięy siły morskięy iest dla nowęy Rzeczypospolity, kiedy Hiszpaniia wszystkie siły swoje na wyspie Kubie zebrała, bardzo ważnym. Meksyk, iak wiadomo, tak z Ameryki iak i z tąd otrzymał znaczną ilość w fregatach i małych okrętach.

W tym tygodniu nadszedł tu z kopalni Boliwara w Kolumbii pierwszy transport miedzi.

(G. Wied.)

Brazyliia.

Zgromadzenie Narodowe w Rio de Janeiro zagaił Cesarz w dniu 6. Maia Mową z Tronu. Izba Senatorów, iakoteż Deputowanych, podały dniem późnięz Cesarzowi Adres dziękczynny za to, co ten Monarcha dla Brazylii ukończył, zapewniając go o swęy statecznęz gorliwości i czynnym współdziałaniu do ustalenia konstytucyynego Rządu Państwa. W ciągu miesiäca Maia trudniły się obiedwie Izby wyłącznie wewnętrzną swoją organizacyią. W pierwszych dniach Czerwca obradowano nad takimi przedmiotami, które dotyczyły się spraw miejscowych. W d. 10. rozpoczęły się rozprawy względem ważnych przedmiotów; iednakże Dzienniki, które rezultat tych diskussyy zawierają, ieszcze nas nie doszły.

Z Rio de Janeiro piszą pod dniem 22. Czerwca:

»Cesarz przełożył Zgromadzieniowi Ustawodawczemu proiekt do ustawy, w którym wnosi, iżby na przyszłość od wszystkich do Brazylii wprowadzanych artykułów, bądź natury lub sztuki płodów, czyli wprowadzanych na okrętach krain, z którego przybywają, lub na innych, uiszczano opłatę od wprowadzenia 24 procentu wartości tych artykułów. Wyiętemi są od tego wprowadzone artykuły przez poddanych tych narodów, między którymi a Brazyliią szczególnie istnieją ugody, lub ieszcze mogą być zawarte. Przy zawieraniu trak-

))

tatów handlowych z innemi narodami, stosunki handlowe do Portugalii nie mogą zastanawiać.

Dziennik (Diario Fluminense) z d. 4 Lipca umieścił następujący urzędowy artykuł z d. 26. Czerwca: Cesarz Jegomość rozporządził, że tylko jedna opłata wchodowego 15 procentu od wyrobów i towarów Francuzkiego pochodzenia, na teraz na cło złożonych, ma być pobierana, iako w dopełnieniu traktatu z Królem Francuzkim zawartego. Stosownie do tego nie będzie względu na czas wniścia, lecz iedynie na czas wyścia od d. 8. Czerwca, iako dnia, w którym rasiifikacye zostały wymienione. (G. Wied.)

Portugalia.

— Z Lizbony d. 2. Września. —

Ję Królewicowska Mość Rejentka, wyjechała dzisiaj w towarzystwie swoich dostojnych sióstr do Cintra, gdzie kilka dni zabawi. Rząd postat zesłego Czwartku nadzwyczajnego gońca do Madrytu z Notą dla naszego Sprawującego interesa, na mocy której tenże żądać ma stanowczę odpowiedzi ze strony Rządu hiszpańskiego względem naszych zbiegów.

Z powodu, iż wszystkie nasze korpusy nie są uzupełnione, przełożono Rejentce rodzaj konskrypcy, lecz osądziła takową za niestosowną do czasu, i przestała uprzednio na wezwaniu młodzieży Portugalskię do dobrowolnę służby. Każdy, który stanie w ciągu dni 40, przy dymissy otrzyma dodatek: »Ochotnik w ciągu pierwszego roku Konstytucyi nadanę Portugalczykom przez Króla Don Pedro IV.«

Rząd odebrał wiadomość urzędową, że Konstytucya na wyspach Maderze, Azorskich, San Miguel i Fayal została zaprzysiężoną.

Hrabia Villareal, nasz Poseł na Dworze Hiszpańskim, wyjechał z tąd d. 25. Sierpnia, a d. 29. stanął w Badajoz.

Ponieważ Xiężnie Rejentce z powodu trwającej cenzury uczyniono niektóre przełożenia, przeto też rozkazała, iżby Trybunał mianował dwunastu cenzorów, którzy wraz wszystkie dzieła, szczególnię za gazety, cenzurować mają. Jeżeli ta liczba nie będzie dostateczną, tedy powinna być pomnożoną. Jeżeliby mianowani Cenzorowie nie przyjęli mieysc, zatem będzie o tēm Xiężnie Rejentce doniesiono. Z resztą Rejentka z upodobaniem uważać będzie, gdy Cenzorowie urząd swój gorliwie i szybko wykonywać będą.

(G. Wied.)

Hiszpania.

Towarzystwo, które chce zadzierzawić Monopolium tabaki ofiarowało Rządowi za rok pierwszy 60, za drugi 65, a za trzeci i siedm lat na-

stepniących po 70 milionów. Ponieważ Rząd tego Monopolium teraz tylko 35 mil. pobiera, zatem operacyia ta byłaby korzystna.

Ponieważ bywa nacisk ludu na przedstawieniach opery włoskię, przeto wyszedł rozkaz Policji z d. 1. Września, zabraniający kurzyć tytu na kurytarzach, podczas przedstawienia wznosić okrzyki, okazywać nieukontentowanie w mięscach, gdzie śpiewacy chybiali, kazać tańce lub śpiewy powtarzać, śpiewaków wywoływać i t. d. Sprzeciwiający się temu rozkazowi, będą podług stopni, iakie zajmują w towarzystwie, wskazani na karę pieniężną, więzienie, roboty w kaydanach na nogach, służbę woyskową, a nawet na karę na galarach. Jeżeli przestępcy są wysokiego stopnia, natenczas doniesiony będzie taki wypadek Gubernatorowi Rady Kastyljskię, aby o tēm Króla Jegomości zawiadomił. (G. Wied.)

Gwiazda donosi z Madrytu z d. 4. Września: Nowy Król Portugalski Sprawujący interesa, który otrzymał od swojego Dworu zlecenie odebrania przysięgi na Konstytucyę od wszystkich w Madrycie mieszkających Portugalczyków, i nie sądził za rzecz stosowną, wezwać ich do tego publicznym afiszem, przestał na tēm, iż ich zaprosił przez Gazetę Nadworną, aby się zebrałi w iego Kancelaryi Poselskię, gdzie onym udzielił rozkazu nadeszłego z Lizbony. Ci Portugalczycy, którzy prawie wszyscy mnię lub więcej są bezpośrednio w służbie Infantki, stawili się na dniu przeznaczonym. Gdy im oznajmiono cel onych zwołania, oświadczyli, iż nie wiedzą o Konstytucyi, na którą żądają od nich złożenia przysięgi, i że za nim złożą przysięgę, chcą wprzód wiedzieć, któż tę nadał Konstytucyą, i jakim sposobem onę udzielono, a nade wszystkich iakie zawiera przepisy. Sprawujący interesa wyznał, iż nie może onym pokazać aktu Konstytucyi, ponieważ go jeszcze sam nie ma. Tu dopiero nastąpił rozruch, podczas którego pospólstwo tęg dzielnicy miasta krzykiem swoim wspierało opór Portugalczyków, lecz wypadek ten żadnych innych za sobą nie pociągnął skutków. (D. A.)

Wielka Brytania i Irlandyia.

Z Londynu piszą pod d. 9. Września. W naszych poselstwach zaszły niektóre odmiany. P. Henry Stephan Fox (teraz w Turynie) udaie się do Neapolu iako Sekretarz Legacyi; Ch. M. St. George, na mieysce pomienionego ze Sztokholmu do Turynu; P. John Artur Douglas Bloomfield (na teraz w Stuttgardzie) zastąpi ostatniego w Sztokholmie; znaydujący się na teraz w Frankforcie P. George Hamilton Seymour będzie Sekretarzem Poselstwa w Stuttgardzie, a mieysce

iego w Frankforcie otrzyma P. John Ralph Milbanke.

Puszczono w obieg fałszywe szufliny; ma-
ją liczbę 1822, i pięknie są bite.

Mocno się użalaia, że w ogólności reko-
dzielnie Angielskie, zapewne aby obstać, tak
źle robią swoje towary, iż przezto i lepsze istot-
nie za granicą poczynają tracić kredyt, i tak n.
p. w Lizbonie potrzeba było położyć stępel Fran-
couzki na towary Angielskie wybiiane, aby ie za
Francuzkie zbyć można było.

Deputowany Grecki Orlando opuścił An-
glię. (D. Au.)

Wice-Admirał Sir Edward Codrington mia-
nowany został Naczelnym Wodzem na morzu
śródziennem, ponieważ Sir Harry Nealowi wy-
szedł czas służby.

Znana spekulacya wydobywania pod Vigo
zatopionych skarbów zupełnie nie powiodła się.
Okrety posłane na wydobywanie tych skarbów po-
wróciły próżne. Przejrzano wprawdzie wszystkie
na dnie będące okrety, lecz nie znaleziono skar-
bow, i iedno, co towarzystwo za swoje koszta i
trudy uzyskało, znaczne doświadczenia działań
wody słonej na żelazo, miedz, drzewo i t. d.

Miedzy Rządem Meksykańskim a naszym Ajen-
tem dyplomatycznym przy tymże ustanowionym,
P. Ward, miało przyść do istotnych nieporozu-
mień. Rząd z powodu różnicy rachunków w pe-
wnych sprawach, kazał zagrabić majątek iednego
Anglika, i ten dla zabezpieczenia swojej osoby,
schronił się do domu Rezydenta Angielskiego, któ-
ry pogroził, że żądać będzie swojego paszportu i
wyiedzie niezwłocznie, iezli nie będzie zaniechane
dowolne postępowanie przeciwko jego rodakowi.

P. William Pitt Kanning, najstarszy syn Se-
kretarza Stanu; posuniy został na stopień Ka-
pitana poczt y Marynarce.

Master of the Rolls, Lord Gifford, Wice-
Prezydent Domu Lordów (podczas sprawy Królo-
wój Jeneralny Adwokat) umarł w d. 4. z. m. —
Oyciec handlował płotnem w Exeter; ón sam prze-
znaczony był na Następcę Lorda Kancelarza.

List z Liverpoola z d. 11. Września donosi,
że większy pokup iest bawełny, niżli zeszłego
tygodnia. Fabrykanci sprzedali 16,000 balów, spe-
kulanci 4,000, a 2,000 wywieziono. (G. Wied.)

Podług pewnych wiadomości, co się dotyczy
Londynu, polepszyły się istotnie interessa handlo-
we w ostatnich sześciu tygodniach, wyiawszy nie-
które artykuły. Podwyższenie się ceny w naytów-
niejszych towarach osadniczych przypuścić można
od 15 do 16 procentu, a w niektórych przypad-
kach więcej.

Od d. 4. z. m. wprowadzono do Londynu
pszenicy 10,000 kwarterów; ięczmienia 6280 kw.;

owsa 28,750 kw. i 60,000 worów mąka. I w Lei-
cie była znaczna dostawa. (D. Au.)

Francya.

Dnia 16. Września obchodzono w kościele
Śgo. Dyonizjusza ze wszelką należąną okazałością
drugi dzień pamiątki śmierci Ludwika XVIII.

Jego Królewicowska Mość Delfin spodzie-
wany był w d. 21. Września w Chalonie. Dnia
22. pojedzie do Bar-le-Duc, a d. 23. do Nanczy.
Dzień 24., 25. i 26. zabawi Xiążę w obozie Lu-
newilskim, zwiedzi d. 27. Metz, a d. 28. po-
wróci do Chalons.

P. Kanning przybył do Paryża d. 16. Wrze-
śnia ze swoją małżonką, i wysiadł w domu Posta
Angielskiego. Bardzo krótko zabawi ón w Paryżu;
za trzy tygodnie spodziewany znowu w Londynie,
dokąd go wzywaia interessa iego Wydziału, a że
małżonka iego myśli trzy miesiące zabawić w Pa-
ryżu, więc podobna do prawdy, że P. Kanning
czasami przybywać będzie do Paryża.

Kontr-Admirał Baron St. Haouen, który w r.
1814 miał zaszczytne poselstwo, odebrać Ludwi-
ka XVIII. rozkazy w Hartwell i Jego Królewskięj
Mości do Francyi towarzyszyć, umarł d. 5. z. m.
w 69. roku życia swego.

Jenerał Cambaceres, brat zmarłego Xięcia
i zmarłego Kardynała Cambaceresa, umarł w d.
5. Września w Paryżu; urodził się 1778 i służył
od roku 14 życia swojego. Odbył mnóstwo po-
chodów, dowodził niegdy w Departamencie Don-
nersberg, roku przeszłego był dymissyionowany.

P. Aouen, wynalazca nowych nocnych tele-
grafów, których w roku 1822 na linii z Paryża
do Orleanu doświadczano, a później pod opieką
Xięcia naczelnego Wodza przy ataku pod Kady-
xem użyto, wezwany był niedawno przez P. Hu-
skissona do Anglii, aby Ministerium Angielskie-
mu udzielił systematu znaków, który zdaie się, że
nie podobał się we Francyi. Śmierć przeszkodziła
temuż zamiarowi po iego przybyciu do Kaletu, w
chwili, gdy chciał się udać do Doweru. (G. Wied.)

Dania.

W zatoce Helsingoerskiej stała od nieakie-
go czasu tyle razy namieniona eskadra Rossyyska
z iedynastu okrętów wojennych. Pod d. 12. z.
m. donoszą z tamtąd, że Admirał Rossyyski ocze-
kuie codziennie rozkazów i iest w gotowości do
wyptnienia. — Cena owsa podniosła się na 4
talary na beczce; iuż wiele lat temu, iak był po-
tey cenie. (G. Wied.)

Prussy.

Król Jegomość z podróży do Królewca, po-
wrócił w d. 11. Września do Berlina, gdzie w

kilka dni przybył także Jego Królewicowska Mość Xiążę Cambridge iadąc z Neu-Strelitz.

Xiążę Karol Bawarski zjechał także do Berlina i wysiadł w Zamku Królewskim, gdzie dla niego były przygotowane pokoje. (D. Au.)

Rossyia.

Gazety Warszawskie donoszą o odbytych koronacji N. Mikołaja I. iak następuje:

— Z Moskwy d. 23. Sierpnia v. s. —

Dnia wczorayszego, podług obrzędu prawowiernego naszego Kościoła i przykładu Przodków Swoich, Najiasniejszy Césarz Mikołaj Pawłowicz, w Soborze Wniebowzięcia, namaszezony na Cesarstwo, ukorowany koroną Monomacha, przyoblegił purpurę Alexandra. Radość była powszechna, żywa, głośna. Osoby znakomitsze stanu Ślacheckiego, nie mające obowiązku w tęg uroczystę ceremonii, damy i kupiectwo, zaynowały za biletami, umyślnie do tego przygotowane miejsca; 300,000 ludzi tłoczyło się na placach Kremlina i Kitaygrodu, na brzegach rzeki Moskwy, na murach opasujących, balkonach, a nawet dachach. Ani głos dzwonów, ani wystrzały działowe nie mogły stłumić radosnych okrzyków narodu. Wszyscy się ściskali i pozdrawiali wzajemnie, iakby w dzień Zmartwychwstania Pańskiego. Wszakże, nie przepych uroczystości, nie mnogość orszaku, nie kosztowne ubranie, lecz wspaniała postać i pełne łaskawości oblicze Najiasniejszego Cesarza, tak, iako i Najiasniejszych Cesarzowych, anielski nśmiejch purpuro-rodneg młodzińca, Następcy Tronu, i Ich CC. MM. Wielkich Xięźniczek, pociągały na siebie serca i oczy. Rossyianie poglądali na drogę dla nich rodzinę Monarchy, a ci, którzy mieli szczęście być przytomnymi w Soborze Wniebowzięcia unosili się, i aż do łez poruszeni, gdy po włożeniu na głowę Swoię Koronę, ucałował Najiasniejszy Cesarz Naydostoiniejszą Swą Matkę i Jego Cesarzewiczowską Mość Najiasniejszego Cesarzewicza, będącego w tęg ceremonii assystentem Jego Cesarzkiej Mości.

Nic w świecie nie może się porównać ze wspaniałem oświeceniem Kremlina. Wrzyskie wieże, zdawały się gorzeć płomieniem; na krawędziach spływały ogniste potoki, po opasaniach iskrzyły się szerokie gwiazddziste szlaki, iakby z palających brylantów; wieża Iwana Wielkiego oświecona różnobarwnem światłem od góry do dołu, z koroną i krzyżem, wznosiła się pod obłoki na kształt gorejącego kolumny. Ogród Kremlński, w którym z wytwornym gustem rozstawione były

lampy i kagańce po ścieżkach i klombach, dopełniał tego czarodziejskiego obrazu. Naylepszy widok Kremlina był z drugiego brzegu, pomiędzy mostami Moskworyeckim a Kamiennym. Cała wieża Iwana Wielkiego, Sala Wielokątna, wszystkie baszty i mury opasujące z iednego końca do drugiego, odbite w wodzie rzeki Moskwy, dwoiły wszystkie przedmioty w nayżywszych ogniach.

Uniwersytet Moskiewski, dóm Główno-Komenderniującego, dóm Carowicza Gruzyyskiego, dóm szlacheckiego Zgromadzenia, teatr, szkoła handlowa, domy zajęte przez Posłów zagranicznych, były szczególnię illuminowane. Zgromadzenie ludu wieczorem w Kremlinie było nadzwyczajne; do 6,000 karet i poiazdów, nieprzerwanemi rzędami przejeżdżało główne ulice, od bram: Piotrowskiey, Twerskiey, Nikitskiey i Arbatskiey, tudzież Pokrowskiey i Miasnickiey, w różnych kierunkach ciągnęły na plac Krasny na ulicę Nikolską i Iliną, a przeiechawszy Kremlin, udały się obu stronami ulicy nadbrzeżowey, albotęz do bramy Spaskiey do placu Błogostawionego Bazylego, na ulicę Iwerską, a z tamtąd Twerską i Wozdwiżeńską na bulwary. Poźna noc tylko przerywała wesele mieszkańców Moskwy. Illuminacya ta przez 3 dni potrwa.

Dziś dany był u Naywyższego Dworu obiad dla Duchownych i dwóch klass pierwszych.

Dnia 24. z rana będą się przedstawiać Ich Cesarzkim Mościom, Nayświętszy Synod, Rządzący Senat i zagraniczni Posłowie i Ministrowie. O godzinie 7 wieczorem Damy.

Prześliczna ciepła pogoda w dniu koronacji sprzyiała tęg wielkiey uroczystości, a ciemna noc bardzięz przyczyniała blasku różno-barwnym światłom illuminacyi.

— Z tamtąd d. 26. Sierpnia. v. s. —

Dzień dzisiejszy przeznaczony na przedstawienie urzędników woyskowych czterech klass pierwszych, urzędników Dworu, Marszałków ślacheckich kupiectwa i wszystkich osób mających wstęp do Naywyższego Dworu; d. 27. będzie odpoczynek; d. 28. bal w sali wielokątney; d. 29., 30. i 31. odpoczynek; d. 1. Września makołada w wielkim teatrze; d. 2. odpoczynek; d. 3. bal w domu Zgromadzenia Ślachty Rossyyskiey; d. 4. obiad wydany przez kupiectwo; d. 5. bal u Marszałka Marmonta, Xięcia Raguzy; d. 6. odpoczynek; d. 7. bal u Xięcia Devonshire; d. 8. odpoczynek; d. 9. bal u Xięcia Jusupowa; d. 10. odpoczynek; d. 11. bal u Hrabiny Orłowey Czesmeńskiey; d. 12. stoły i zabawy dla pospółstwa; d. 13. faierwerk.

(Do tego Numeru Gazety dołączony iest Ner. 40. Rozmaitości.)

Redakcyia Józefa Bensy; Drukiem Piotra Pillera.